

Op hoge poten *Adrie Streefland*

FOTO: MARIANNE SLOT

Ouders Steltkluut met een pul, 28 juni 2015, Landje van Geijssel

Evenals in 2014 wordt ook in april 2015 een aantal Steltkluten waargenomen op het Landje van Geijssel, in aantal fluctuerend van nul tot zo'n zes exemplaren. Tegen eind april domineert één paartje de noordoosthoek van het Landje en verjaagt daar ook andere exemplaren (wrn. 27 april). Dit paartje ziet er dan ook zeer adult uit, mannetje met zwarte kap en nek, vrouwtje met vrijwel witte kop, beiden met nagenoeg zwarte vleugels. Rond de eerste week van mei wordt dit stel in de noordoosthoek parend waargenomen. Of dit slechts binding is of daadwerkelijk broeden betekent, is op dat moment nog niet helemaal duidelijk. Op 11 mei wordt dit stel, ik noem het paartje 1, niet in de noordoosthoek waargenomen, maar centraal op het Landje en langs de sloot pal voor de kijkschuur. Nerveus draait het koppel rond een plek in het gras, waarna één van de vogels enkele eieren keert en zich erop laat zakken om ze te bebroeden. De regelmatige broedwisseling is vrij subtiel te noemen. De adult die gaat aflossen komt nonchalant foeragerend aanlopen door de sloot en pikt, na water en modder van de poten geschud te hebben, bij het naderen van het nest even links en rechts in het gras. De broedende vogel staat

dan op van het nest, en de pas aangekomene keert de eieren, zakt door de hoge poten, onderwijl de borst/buikveren opzettend, en laat zich neer op de eieren. De afgeloste Steltkluut spreidt hetzelfde nonchalante gedrag ten toon bij het verlaten van de nestplek, en gaat zich in de sloot poetsen of vliegt naar het achterland om te foerageren. In de uithoeken van het Landje zijn dan vaak meer Steltkluten aanwezig.

Op 13 mei begint paartje 2 op zo'n 20 meter links van paartje 1 met "nestbouw". Dit houdt het slordig werpen van strootjes en gras in de richting van de nestplek in, een haveloze plek dicht bij de waterlijn. Het paartje lijkt wat minder volwassen. Beide vogels hebben een paar donkere oogvlekken, het mannetje met zwarte vleugels en het wat ielere vrouwtje met bruine. Op 14 mei vindt er een paring plaats vlakbij het nest, waarna het vrouwtje op het nest gaat zitten. Even later verlaat zij het weer en is er een ei zichtbaar. Het mannetje zit even op het nest, maar gaat er daarna naast posten, waarschijnlijk afwachting tot dat er voldoende eieren gelegd zijn om permanent te gaan broeden. Paartje 2 is zeer behulpzaam bij het verjagen van Kieviten die vlakbij hen in de buurt broeden, en die hun territorium wellicht bedreigd zien worden. Dit zijn zeer heftige confrontaties. Het krijgt stank voor dank voor de hulp. Paartje 1 verleent geen wederdiensten.....

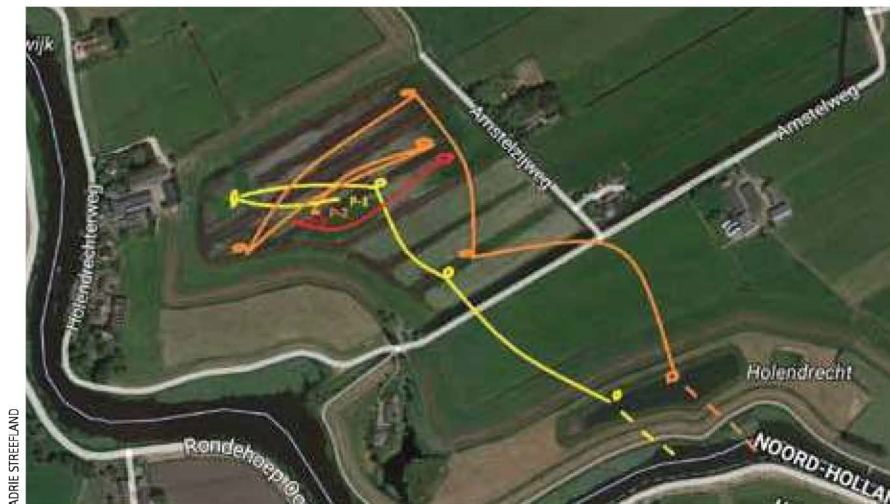
Inmiddels is er ook overleg gaande tussen weidevogelbeschermers Mark Kuiper en boer Jan Geijssel over het op peil houden van de waterstand.

Op 27 mei zit paartje 3 op 20 meter afstand van paartje 2 op zijn kersverse nest te broeden. Er zijn nu dus drie paartjes op een broedstrook van 50 meter, alledrie langs de slootkant. Paartje 3 lijkt wat op paartje 1. De vogels zijn zichtbaar meer volwassen,

FOTO: MARIANNE SLOT

Twee Steltkluutpullen, 28 juni 2015, Landje van Geijssel

De bewegingen van de drie Steltklutparen over het terrein

beide met nagenoeg zwarte vleugels en met donkere vlekken op de kop. Het nest ligt wat hoger boven de waterlijn en beschut tussen het groen.

Op 4 juni, 27 dagen na een waargenomen paring, komt een van de eieren van paartje 1 uit en twee dagen later scharrelen er drie pullen rond het nest van dit paar.

Op 11 juni maakt Marianne Slot een foto van vier pullen rond het nest van paartje 2. In totaal zijn er op dat moment dus zeven pullen aanwezig.

Half juni heeft paartje 1 de broedplek verlaten en zich meer naar het westen gevestigd, dicht bij de twee roestige hekpalen. Het is een periode van harde en frisse noorderwind met regen. De Steltkluten gaan dan letterlijk door de knieën en beschutten hun pullen onder de vleugels. Paartje 2 is naar het oosten uitgeweken en zit tegen de dwarsweg aan. Jan Geijssel besluit het waterpeil op hoogte te houden. Er wordt nog geen water uitgelaten. Op 14 juni is paartje 2 van het oostelijk gedeelte naar de uiterste zuidwesthoek getrokken met het inmiddels tot twee of drie pullen uitgedunde gezin. Ze zitten nu weer dicht tegen paartje 1 aan, en er zijn regelmatig grensconflicten. In deze periode wordt elke vogel die groter is dan een juveniele kwikstaart actief en fel verjaagd uit hun beider leefgebied.

Op 17 juni heeft paartje 3 zijn eerste pul. Het worden er uiteindelijk drie. Er zijn dus in totaal tien pullen uit het ei gekropen op het Landje van Geijssel.

Op 20 juni is paartje 3 is met de drie pullen oostelijk uitgeweken. Ze zitten nu op het voormalige grondgebied van paartje 2 en zullen deze plek niet meer verlaten.

Op 22 juni is paartje 2 noordoostelijk getrokken met zijn twee overgebleven pullen. De pullen kunnen nu ook zwemmen. Ze verschillen in grootte en de kleinere zal uiteindelijk geen juveniel worden.

FOTO: ELSVEZING, 4 JULI 2015, LANDJE VAN GEIJSEL

Vliegvlugge juveniele Steltklut

Eind juni wordt een eerste kleine afvoerpijp voor water opgezet voor het westelijke gedeelte. Tijdens de hittegolf laat Jan Geijssel extra water in, maar door het zakkende waterpeil in het westelijk gedeelte wordt paartje 1 rond 26 juni genoopt om meer oostelijk te trekken. Het heeft dan nog één juveniel over. Op die datum heeft paartje 3 nog twee pullen over. Zij foerageren in dezelfde slibslot als paartje 1. Op 29 juni wordt de laatste foto van de enige overgebleven pul van paartje 3 genomen. Naar alle waarschijnlijkheid wordt ook deze, net als de andere pullen, geroofd door een daar gesignaleerde Wezel.

Op 2 juli wordt voor de eerste maal de juveniel van paartje 1 vliëgend waargenomen, in een schrikreactie op laag en luid overvliegende Grauwe Ganzen.

Op 3 juli is paartje 1 met de vliegvlugge juveniel en paartje 2 met zijn juveniel naar het zuidelijke gedeelte van het Landje van Geijssel verhuisd. Zij zitten in een slibslot omringd door biezén. De vliegvlugge juveniel vliegt op als de koeien de biezén ingaan. Paartje 3 is niet meer aanwezig. Jan Geijssel heeft de eerste zuidelijke percelen al gemaaid. De juvenielen storen zich niet aan de tractor.

De dag erna is paartje 2 met de juveniel naar de plas-dras natuurstrook langs de Holendrecht (nabij het pontje) getrokken, een hele opgave voor de nog niet vliegvlugge vogel (waarneming Marianne Slot). Op 5 juli is ook paartje 1 met zijn vliegvlugge jong naar deze natuurstrook getrokken en is het Landje van Geijssel door alle Steltkluten verlaten. Jan Geijssel kan de pompen aanzetten, enkele weken later dan de planning. Bijzondere dank aan Jan voor zijn medewerking om het broeden van Steltkluten op het Landje in 2015 tot een succes te maken.

Paartje 1 is op 7 juli met zijn vliegvlugge jong naar de enkele kilometers zuidelijker gelegen Waverhoek gevlogen.

Op 10 juli is ook het jong van paartje 2 vliegvlug. Hij wordt opvliëgend gezien met de volwassen Steltkluten en de overige weidevogels bij het passeren van een laagvliegende Buizerd. Dit betekent twee geslaagde broedsels!

Vijf dagen daarna vliegt ook paartje 2 met zijn juveniel naar de Waverhoek.

Eind juli heeft paartje 1 zijn juveniel achtergelaten in de Waverhoek. Rond 20 augustus is ook de Waverhoek verlaten door alle Steltkluten.

Op het Landje van Geijssel hebben in 2015 dus drie paar Steltkluten een nest gebouwd. Hieruit kwamen tien pullen voort. Van twee paren werd elk één jong vliegvlug.